

RAPORT

Ndikimi i pandemisë COVID-19 në punësimin e grave në sektorin e kujdesit për fëmijë

Nëntor, 2020

Prishtinë, Kosovo

E realizuar nga:

E realizuar për:

Zhvillimi dhe botimi i këtij dokumenti është mbështetur nga Agjencia Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim (SDC) përmes projektit të saj Rritja e Punësimit të të Rinjve (EYE), i cili zbatohet nga Helvetas dhe MDA. Përmbajtja e këtij dokumenti është përgjegjësi e vetme e UBO Consulting dhe nuk përfaqëson domosdoshmërisht pikëpamjet e SDC.

PËRMBAJTJA

1. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	5
1.1. Gjetjet kryesore	5
2. HYRJE	6
3. METODOLOGJIA	7
3.1 Dizajni dhe Madhësia e Mostrës.....	8
3.2. Kufizimet e studimit	11
3.3. Finalizimi i pyetësorit	12
3.4. Puna në terren dhe kontrolli i cilësisë.....	13
1.3. Pastrimi, tabelimi dhe analizimi i të dhënave	13
4. REZULTATET	13
4.1. Informatat e përgjithshme	14
4.2. Ndikimi i Pandemisë COVID-19	16
4.3. Kontributi i palëve të interesuara në zbutjen e krizës COVID-19 në sektorin e kujdesit për fëmijë.....	26
4.4. Nevojat kryesore të Sektorit të Kujdesit për Fëmijë drejt tejkalimit të krizës COVID-19.....	28
5. PËRFUNDIME	29

LISTA E FIGURAVE

Figura 1. Vitet e operimit të kopshteve.....	14
Figura 2. Numri i fëmijëve të regjistruar për të ndjekur kopshtin gjatë 3 viteve të fundit, duke përfshirë vitin 2020.....	15
Figura 3. Përqindja e uljes/ngritjes së numrit të fëmijëve të regjistruar në kopsht.....	15
Figura 4. Numri i të punësuarve (gra) në kopsht gjatë 3 viteve të fundit, duke përfshirë vitin 2020	16
Figura 5. Përqindja e rritjes / zvogëlimit të numrit të të punësuarve (gra).....	16
Figura 6. Masat e marra nga kopshtet, për të menaxhuar situatën e krijuar nga pandemia e COVID-19	18
Figura 7. Mënyra e funksionimit të kopshteve	18
Figura 8. Përqindja e kapacitetit me të cilin po operojnë kopshtet aktualisht	19
Figura 9. Ndikimi i pandemisë COVID-19 në numrin e fëmijëve të regjistruar nëpër kopshte.....	19
Figura 10. Përqindja e rritjes/uljes së numrit të regjistruar nëpër kopshte në vitin 2020	20
Figura 11. Arsyet mbi të cilat prindërit vendosën të ndalojnë dergimin e fëmijëve në kopsht pas periudhës së izolimit	20
Figura 12. Obligimet e prindërve mbi tarifën mujore të fëmijëve të tyre të regjistruar në kopshte (gjatë kohës së cilës kopshtet ishin të mbyllura.....	21
Figura 13. Ndikimi i pandemisë COVID-19 në numrin e punëtorëve nëpër kopshte	21
Figura 14. Përqindja e rritjes/uljes së numrit të punëtorëve	22
Figura 15. Ndikimi i pandemisë COVID-19 në largimin e përkohshëm/ pushimin e punëtorëve....	22
Figura 16. Numri i punëtorëve MESHKUJ/FEMRA të larguar përkohësisht/pushuar nga puna	23
Figura 17. Periudha kohore gjatë së cilës punëtorët qëndruan larg punës si rrjedhojë e pandemisë COVID-19.....	23
Figura 18. Mënyra e pagesës e përdorur ndaj punëtorëve të larguar përkohësisht si rrjedhojë e pandemisë COVID-19.....	24
Figura 19. Arsyeja kryesore për largimin e punëtorëve gjatë pandemisë COVID-19	24
Figura 20. Pozitat e punës më të prekura nga pasojat e pandemisë COVID-19.....	25
Figura 21. Shërbimet e kopshteve të cilat u prekën më së shumti nga pandemia COVID-19.....	25
Figura 22. Ndikimi i pandemisë COVID-19 në të ardhurat e kopshteve gjatë gjashtë muajve të fundit, duke i krahasuar me ato të të njëjtës periudhë të vitit të kaluar.....	26
Figura 23. Mbështetja financiare e ofruar nga Qeveria e Kosovës, organizatat donatore ose palët e tjera të interesit drejtuar kopshteve, që nga përhapja e pandemisë COVID-19.....	27
Figura 24. Efikasiteti i mbështetjes së ofruar	27
Figura 25. Arritja e mbështetjes financiare në kohë të duhur.....	28
Figura 26. Nevojat kryesore të sektorit të kujdesit për fëmijë drejt tejkalimit të krizës së shkaktuar nga pandemia COVID-19	29

1. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Gjatë periudhës tetor 2020, UBO Consulting, në emër të programit Enhancing Youth Employment (EYE) dhe Asociacionit të Institucioneve Parashkolllore Private (APPI), zhvilloi një studim mbi "Ndikimin e COVID-19 në Punësimin e Grave në Sektorin e Kujdesit për Fëmijë". Ky studim synonte të vlerësonte ndikimin e COVID-19 në numrin e të punësuarve në sektorin e kujdesit për fëmijët, të ardhurat e tij dhe numrin e fëmijëve të shërbyer. Studimi gjithashtu vë në pah pozicionet më të prekura të punës, shërbimet dhe krahasimet e vëllimit të punës për punonjës brenda këtij viti dhe viteve të mëparshme.

Ky studim përbëhet nga një total prej 67 intervistash me përfaqësues të kopshteve, si drejtorë dhe / ose menaxherë, kryesisht anëtarë të Asociacionit të Institucioneve Parashkolllore Private (APPI).

1.1. Gjetjet kryesore

- Fillimisht, shumica e të intervistuarëve (64%) raportuan se numri i fëmijëve të regjistruar në kopshte ishte rritur gjatë 3 viteve të fundit, duke përjashtuar vitin 2020, ndërsa 27 përqind e tyre deklaruan se ky numër kishte mbetur i paprekur. Kopshtet e intervistuarës deklaruan gjithsej 3754 fëmijë të regjistruar, deri para fillimit të pandemisë.
- Rreth 54 përqind e të intervistuarëve raportuan se numri i të punësuarve (grave) ishte rritur gjatë 3 viteve të fundit, duke përjashtuar vitin 2020, ndërsa më pak se gjysma raportuan se ky numër kishte mbetur i njëjtë (43%). Shumica e kopshteve të intervistuarës (N=57) deklaruan gjithsej 560 punonjës, deri para fillimit të pandemisë. Nga ky numër, 548 ishin punonjëse femra.
- Më shumë se gjysma e të intervistuarëve (66%) deklaruan se po operonin me kapacitete të kufizuara (duke respektuar masat anti-COVID), ndërsa 27 përqind e tyre deklaruan se po operonin me kapacitet të plotë, pa asnjë kufizim.
- Më tej, shumica dërrmuese e të intervistuarëve (90%), raportuan se nga numri i përgjithshëm i fëmijëve të regjistruar në kopshtet e tyre (3444) para pandemisë, ka pasur një rënie mesatare prej 38.24 përqind, si rezultat i pandemisë COVID -19.
- Më shumë se gjysma e të intervistuarëve (54%) deklaruan se një nga arsyet që prindërit ndaluan dërgimin e fëmijëve të tyre në kopsht ishte mbrojtja e tyre dhe të tjerëve nga ekspozimi ndaj virusit.
- Të tjerët besonin se ndalimi i fëmijëve për të vijuar kopshtin kishte të bënte me ndikimin negativ në zhvillimin e fëmijëve (22%) dhe se prindërit nuk kishin të ardhura të mjaftueshme si rezultat i pandemisë COVID-19, për të vazhduar dërgimin e fëmijëve të tyre në kopshte pas periudhës së karantinës (19%).
- Pothuajse të gjithë të intervistuarit (97%) deklaruan se prindërit nuk ishin të detyruar të paguanin fare tarifën mujore, nëse fëmijët e tyre nuk shkonin në kopsht.

¹ Studimi aktual ishte më i përqendruar në ndikimin e COVID-19 në punësimin e grave në kopshtet që ishin anëtarë të APPI

- Dyzet e dy përqind e të anketuarve që raportuan një rënie të numrit të të punësuarve, deklaruan se nga 250 të punësuar, ky numër është ulur gjatë vitit 2020 me një rënie mesatare prej 33.23 përqind. Nga ky numër (250), shumica dërrmuese e tyre ishin punonjëse femra (244).
- Ndërsa 32 përqind e të intervistuarve deklaruan se duhej të largonin përkohësisht punëtorët nga puna (3 punwtorw Meshkuj, dhe 20 punwtore Femra), vetëm disa kopshte (12%) u detyruan t'i pushonin nga puna, si rezultat i pandemisë COVID-19. Vetëm katër (4) përqind e të anketuarve ishin në gjendje të siguronin pagat e plota të punonjësve të tyre të pushuar nga puna.
- Kur renditnin arsyet kryesore mbi të cilat menaxhmenti i kopshteve kishte larguar përkohësisht/ pushuar nga puna punonjësit, shumica e të anketuarve (67%) deklaruan se ata i pushuan nga puna punonjësit e tyre si rezultat i drejtpërdrejtë i uljes së të ardhurave, ndërsa, 22% e të anketuarve pohuan se për shkak të deri te zvogëlimi i numrit të fëmijëve, nuk kërkoheshin më pozicione të caktuara të punonjësve.
- Të dhënat zbulojnë se pozicionet e Mësuesit / Kujdestarit iu nënshtruan më së shumti vështirësive të gjeneruara nga pandemia e COVID-19 (47%).
- Shumica e të intervistuarëve (95%) deklaruan se pandemia COVID-19 ka ndikuar në të ardhurat e kopshteve në një masë të caktuar / në një masë të lartë këto gjashtë muajt e fundit.
- Një shumicë e përfaqësuesve të kopshteve (91%) deklaruan që institucioni i tyre kishte pranuar ndihmë financiare nga qeveria, ndërsa, 7% e të intervistuarëve nuk kishin marrë asnjë lloj mbështetje financiare që nga përhapja e pandemisë COVID-19.
- Pothuajse gjysma e të intervistuarëve (49%) deklaruan se mbështetja e ofruar nga Qeveria nuk shërbeu si e mjaftueshme për të luftuar kostot e pandemisë COVID-19, ndërsa gjysma tjetër e të intervistuarëve aluduan se mbështetja e dhënë ka qenë e mjaftueshme deri në një masë të caktuar.
- Deri në 34 përqind të të intervistuarve deklaruan se mbështetja financiare kishte arritur në kohë, 33 përqind pohuan se mbështetja financiare nuk kishte arritur në kohë, dhe 31 përqind deklaruan se mbështetja kishte arritur deri diku në kohën e duhur.
- Nevojat kryesore emergjente të listuara nga të intervistuarit përfshinin mbështetjen financiare (asistimi në qira, pagat e punonjësve, ulja e taksave etj.) (76%). Nevojat e tjera u përmendën gjithashtu: zgjatja e paketës financiare (11%), mjetet mbrojtëse dhe higjienike (7%), paketat e ushqimit (2%) dhe lodrat e fëmijëve (1%).

2. HYRJJE

Në Nëntor 2020, UBO Consulting u kontraktua nga Enhancing Employment Youth (EYE) dhe Asociacioni i Institucioneve Parashkollore Private (APPI), për të kryer një studim mbi Ndikimin e COVID-19 në Punësimin e Grave në Sektorin e Kujdesit për Fëmijët. Duke

marrë parasysh ndikimin e madh të pandemisë COVID-19 në të gjitha fushat e okupimit të tanishëm njerëzor, miliona njerëz nuk kanë qenë në gjendje të shkojnë në punë, duke rezultuar në një aktivitet jashtëzakonisht të fortë të rënies dhe humbje të papara të punës.

Prandaj, u konsiderua e rëndësishme të kuptohej ndikimi i tij në një sektor të dominuar nga gratë; përkatësisht sektori i kujdesit për fëmijë. Me çështjen e dhënë mbizotëruese,

EYE/ APPI mori përsipër të identifikojë pasojat kryesore të pandemisë COVID-19 në punësimin e grave që angazhohen në këtë sektor të veçantë.

Studimi i tanishëm ishte krijuar për të përcaktuar efektin e pandemisë COVID-19 në punësimin e grave në këtë sektor dhe të ardhurat e kopshteve private. Ndërsa, rezultatet e pritura të projektit përfshinin:

- Vlerësimin e sektorit të kujdesit për fëmijët për sa i përket punësimit dhe të ardhurave dhe numrit të fëmijëve të shërbyer
- Ndikimin e COVID-19 në numrin e të punësuarve në sektor, të ardhurat dhe numrin e fëmijëve të shërbyer
- Pozicionet më të prekura të punës në sektor
- Shërbimet më të prekura në sektor
- Krahasimi i vëllimit të punës për punonjës dhe numrit të të punësuarve para pandemisë dhe aktualisht
- Cilat janë arsytet që prindërit ndaluan ose vazhduan dërgimin e fëmijëve të tyre në kopshte pas periudhës së karantinës?
- Nëse disa punonjës janë larguar nga puna dhe më pas janë kthyer në punë, është shumë e rëndësishme të kuptohet se për sa kohë ata punonjës nuk kanë marrë pagë.

Për realizimin e këtij studimit, agjensioni UBO Consulting asistoi EYE / APPI me këshilla teknike në hartimin, zhvillimin dhe administrimin e studimit. Gjegjësisht, detyrat kryesore të agjencionit përfshinin:

- Përgatitja e instrumenteve kërkimore
- Propozimi i metodave dhe procedurave të mbledhjes së të dhënave
- Realizimi i intervistave ballë-për-ballë (anketa)
- Kryerja e analizës së të dhënave
- Hartimi i një raporti të përgjithshëm

3. METODOLOGJIA

Në lidhje me qëllimin e këtij studimi, UBO Consulting përdori një metodë sasiore të hulumtimit, në mënyrë që të identifikojë efektet e pandemisë COVID-19 në punësimin e grave që punojnë në sektorin privat të kujdesit për fëmijë. Në thelb, studimet sasiore të tilla si sondazhet duhet të arrijnë mjaft të anketuar për të krijuar rezultate statistikisht të rëndësishme. Në fakt, janë këto statistika që i bëjnë sondazhet një mjet të paçmuar për

vendimet strategjike përmes vendosjes së përgjigjeve të publikut në mënyrë të vendosur në fushën e analizave matematikore / statistikore.

Intervista përfshiu pyetje të krijuara për të matur sjelljen, mendimet, perceptimet dhe njohuritë e personave të intervistuar.

3.1 Dizajni dhe Madhësia e Mostrës

Një nga hapat më domethënës në studim është dizajni i mostres pasi që kryesisht siguron saktësinë e informacionit të sondazhit. Në këtë kuptim, dizajni i mostrës duhet të pasqyrojë qëllimin kryesor të studimit brenda kornizës së parimeve shkencore dhe mundësive që ato ofrojnë.

Sidoqoftë, duhet të theksohet se sondazhi aktual përfshiu një mostër më përfaqësuese për sa i përket anëtarëve të APPI, sesa për tërë sektorin e kujdesit për fëmijët. Në këtë aspekt, mostra e studimit "Ndikimi i COVID-19 në punësimin e grave në sektorin e kujdesit për fëmijë" u përbë nga 67 kopshte private, nga të cilat 54 kopshte ishin anëtare të Asociacionit të Institucioneve Parashkollore Private (APPI). Duke marrë parasysh ndryshimet e fundit të APPI, numri i kopshteve që bëhen anëtarë të asociacionit që po ndryshon vazhdimisht, drejt rritjes së anëtarësimit të këtyre institucioneve. Prandaj, mostra e sondazhit mund të konsiderohet mjaft përfaqësuese bazuar në anëtarësimin aktual të kopshteve në asociacion.

Madhësia e mostrës për këtë studim u krijua duke përdorur listën e 159 institucioneve arsimore parashkollore të licencuara, të ofruar nga Divizioni për Arsim Privat Parauniversitar, në kuadër të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës, në Kosovë². Gjegjësisht, lista përfundimtare e institucioneve të licencuara arsimore parashkollore që do të intervistoheshin në këtë studim është përpiluar në bashkëpunim me Asociacionin e Institucioneve Parashkollore Private (APPI), në mënyrë që të jenë në gjendje të identifikojnë dhe përfshijnë anëtarët e asociacionit.

Kjo madhësi e mostrës u llogarit duke marrë parasysh nivelin e besimit prej 95% dhe kufirin e gabimit +/- 9% për të gjithë popullsinë e kampionimit.

Tabela e mëposhtme paraqet listën e institucioneve arsimore të licencuara parashkollore të intervistuar, që përshkruan anëtarësimin e tyre në asociacion, si dhe vendndodhjen e tyre nga komuna.

Tabela 1. Lista e institucioneve edukative parashkollore të licencuara

Nr.	Instituti	Komuna	Anëtarësia në APPI
1	Porta e dijes	Prishtinë	Po
2	Kopshti Shpresa	Prishtinë	Po
3	Ninulla	Ferizaj	Po

² Ministria e Arsimit dhe Shkencës në Kosovë. Divizioni për Arsim Privat Parauniversitar. Institucionet e Licencuara Edukativo Arsimore Parashkollore 25.11.2018. Url.: <https://masht.rks-gov.net/divizioni-per-arsim-privat-parauniversitar>

4	Vleta	Ferizaj	Jo
5	Rubiks	Ferizaj	Po
6	Kopshti Hello	Gjilan	Jo
7	Kopshti Nushe-T	Gjilan	Jo
8	Lapsi	Prishtinë	Po
9	Smiley	Prishtinë	Po
10	Yjet	Prishtinë	Jo
11	Foleja magjike	Lipjan	Po
12	Dielli 1	Podujeve	Po
13	Kopshti i arte	Prishtinë	Po
14	Foleja jone	Prishtinë	Po
15	Samire Krasniqi	Prishtinë	Po
16	Gjeniu	Prishtinë	Po
17	Bardha Akademi	Prishtinë	Po
18	Bardha 4	Prishtinë	Po
19	Nina	Mitrovicë	Po
20	Akademija e femijeve	Peje	Po
21	Bardha 1	Prishtinë	Po
22	Bardha 6	Prishtinë	Po
23	Bota per femijet abc	Prishtinë	Po
24	Kopshti i endrrave 3	Prishtinë	Po
25	Kopshti i endrrave 4	Prishtinë	Po
26	Diakonia	Mitrovicë	Jo
27	EDU KIDS LAND	Mitrovicë	Jo
28	Ala	Prishtinë	Po
29	ABC	Peje	Po
30	Genius land	Prishtinë	Po
31	EJo edu ars	Prishtinë	Po
32	Elena S	Prishtinë	Po
33	Filizat	Gjakove	Po
34	Bambi	Glllogovc	Po
35	Akademija e femijeve 2	Peje	Po

36	Kopshti Elena 2	Prishtinë	Po
37	Porta e Arte	Prishtinë	Jo
38	Thesari i dijes	Ferizaj	Po
39	Babezi	Prishtinë	Po
40	A&Z	Fushë Kosovë	Po
41	Kopshti ANISA	Gjilan	Jo
42	Amelia	Gjakove	Po
43	Bleteza	Prishtinë	Jo
44	Ardhmeria	Prizren	Po
45	Kopshti Hello Viti	Viti	Po
46	VIP Kids	Fushë Kosovë	Po
47	Linda	Fushë Kosovë	Po
48	Perspektiva - t	Prizren	Po
49	Kopshti Eda	Fushë Kosovë	Po
50	Kanarinat	Prishtinë	Po
51	Linda	Prishtinë	Po
52	Bota e femijeve	Prishtinë	Po
53	Ariani - B	Prishtinë	Po
54	Kopshti Birds	Prishtinë	Po
55	Goni Kids	Prishtinë	Jo
56	Babies & toddlers	Prishtinë	Po
57	Nje, Dy, Tre	Prishtinë	Po
58	Bota e qudirave	Prishtinë	Po
59	Buzeqeshja	Prizren	Po
60	Ora	Suharekë	Po
61	Unik	Prishtinë	Po
62	Kopshti Mësënjëtorja Qiriazhi	Gjilan	Po
63	Kosovo Leadership Academy	Mitrovicë	Jo
64	Perpektiva	Prizren	Po
65	Zogjte 1	Fushë Kosovë	Po
66	Kopshti i endrrave 2	Fushë Kosovë	Po
67	Kida Home	Prishtinë	Jo

Intervistat u kryen me drejtorët / menaxherët e kopshteve. Pyetësi u administrua përmes intervistave ballë për ballë, duke përdorur teknikën e intervistimit personal e asistuar nga kompjuteri (CAPI). Teknika CAPI siguron më pak gabime dhe cilësi më të lartë të të dhënave, e cila është metoda kryesore për të siguruar vlefshmërinë e studimit.

Intervistuesit ndoqën hapat e sipërpërmendur për të kryer intervistat:

1. Përdoret lista e të anketuarve që u është dorëzuar:
 - ✚ *intervistuesit u pajisën me listën kryesore të kopshteve private, të përfshira në studim*
2. Organizoi takimin për intervistë:
 - ✚ *kandidati i intervistës u zgjodh nga lista. Nëse kandidati i identifikuar ishte i disponueshëm në vizitën e parë, një numër maksimal prej tre përpjekjesh u bënë për t'u kontaktuar dhe përgatitur për një intervistë. Kandidatët që nuk u përgjogjën dhe refuzuan pas një numri maksimal përpjekjesh u futën zyrtarisht në regjistrin e intervistuesit.*
3. Bërë intervistë ballë për ballë:
 - ✚ *gjatë përgatitjes për intervistë, intervistuesi shpjegoi se për shkak të rëndësisë së aftësisë për t'iu përgjigjur pyetjeve në bazë të bindjeve personale dhe sa më sinqerisht që të jetë e mundur, preferohet të zhvillohet intervista pa praninë e njerëzve të tjerë. Kur u plotësuan kushtet për fillimin e intervistës, intervistuesi filloi të lexonte pyetjet nga instrumenti.*

3.2. Kufizimet e studimit

Përveç përparësive të dukshme, anketat kanë edhe disa disavantazhe. Përveç komoditetit të përgjithshëm të të anketuarve për të marrë pjesë në anketim dhe për të dhënë përgjigjet e tyre, mungesa e informacionit mbi temën dhe qartësia e pyetjeve gjithashtu mund të ndikojë në vlefshmërinë e të dhënave.

Sidoqoftë, kufizimet e studimit aktual lidhen kryesisht me madhësinë dhe modelin e mostrës së studimit. Së pari, madhësia e mostrës është shumë e vogël (N = 67), në krahasim me tërë popullsinë e anketës (N = 159). Në këtë kuptim, ai nuk mund të konsiderohet si përfaqësues, në lidhje me sektorin e kujdesit për fëmijët në Kosovë, duke kufizuar shkallën në të cilën rezultatet mund të përgjithësohen dhe të përdoren. Kjo mund të nënkuptohet edhe nga kufiri i gabimit (+/- 9%), i cili tejkalon kufirin standard të gabimit në sondazhe (+/- 3%).

Kur bëhet fjalë për dizajnin e mostres, metoda e përzgjedhjes së kopshteve mund të shënohet si një kufizim tjetër për këtë studim. Siç përkrahohet në seksionin e

sipërpërmendur, lista përfundimtare e institucioneve arsimore parashkollore të licencuara për t'u intervistuar u përpilua në bashkëpunim me Asociacionin e Institucioneve Parashkollore Private (APPI), në mënyrë që të ishin në gjendje të identifikojnë dhe përfshijnë anëtarët e asociacionit. Si rezultat, procedura e përzgjedhjes së rastësishme nuk u zbatua, ndërsa hartohej mostra e studimit.

Së fundmi, përfaqësimi i anëtarësisë së asociacionit duhet gjithashtu të rishikohet. Pavarësisht nga fakti që ka një mbulim të konsiderueshëm të anëtarëve aktualë të asociacionit në këtë studim, madhësia dhe modeli i kampionimit duhet të merren me një dozë të vogël skepticizmi, për shkak të mungesës së informacionit për numrin e saktë të anëtarëve të asociacionit.

Duke pasur parasysh kufizimet e lartpërmendura, hapa të tjerë mund të planifikohen për të dhënë rezultate përfaqësuese dhe të vlefshme, në nivel sektori. Në këtë drejtim, aktivitetet e mëposhtme mund të zhvillohen në të ardhmen:

- ✚ Duhet të bëhet një studim më i madh, përfshirë një madhësi më përfaqësuese të kampionimit, për sa i përket sektorit të fëmijëve; një total prej 138 kopshtesh duhet të anketohen, në mënyrë që të prodhohet një madhësi e mostrës me një nivel besimi prej 95% dhe kufirin e gabimit +/- 3% për të gjithë popullsinë e kampionimit
- ✚ Lista përfundimtare e kopshteve që do të intervistohen duhet të bazohet vetëm në listën zyrtare të institucioneve arsimore parashkollore të licencuara, të lëshuar nga Divizioni për Arsimin Prior Universitar Privat të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës.
- ✚ Në mënyrë që të sigurohet reflektim i saktë dhe i paanshëm, intervistat duhet të kryhen duke përdorur një kampionim të mundshëm të rastit brenda popullatave të përgjithshme të synuara.
- ✚ Përfshirja e prindërve mund të ketë një vlerë të konsiderueshme për studimin. Për të nxjerrë informacion të thelluar nga përvojat komplekse personale, bindjet dhe perceptimet e prindërve, diskutimet në fokus grupe mund të organizohen me grupin përkatës të synuar.

3.3. Finalizimi i pyetësorit

Pjesa më e rëndësishme e procesit të sondazhit është krijimi i pyetjeve që matin me saktësi mendimet, përvojat dhe pritjet e publikut. Krijimi i masave të mira përfshin si shkrimin e pyetjeve të mira ashtu edhe organizimin e tyre për të formuar pyetësorin.

Për qëllimin e këtij studimi, instrumenti u përgatit nga UBO Consulting, ndërsa u aprovua nga ekipi i EYE / APPI. Instrumenti u përbë nga pyetje kryesisht të mbyllura, ndërsa përfshiu gjithashtu disa pyetje të hapura, në mënyrë që të hetojë më thellë përgjigjet e të anketuarve, duke marrë informata të vlefshme në lidhje me temën në fjalë.

Pyetësori u përpoq të mbledhë informacion mbi ndikimin e COVID-19 në punësimin e grave në sektorin e fëmijëve. Më konkretisht, pyetjet mbuluan temat vijuese:

- ✚ Numri i të punësuarve, fëmijët e shërbyer dhe ndryshimet që kanë pësuar të ardhurat si rrjedhojë e pandemisë COVID-19 në kopshtet private (sektori i kujdesit për fëmijët);
- ✚ Si ndryshuan numri i të punësuarve, fëmijët e shërbyer dhe të ardhurat pas pandemisë COVID-19 në kopshte private (sektori i kujdesit për fëmijë);
- ✚ Cilët ishin faktorët kryesorë që ndikuan në numrin e të punësuarve, fëmijët e shërbyer dhe të ardhurat në kopshtet private (sektori i kujdesit për fëmijët); dhe
- ✚ Cilat ishin masat e marra nga këto institucione dhe arsyet prapa këtyre vendimeve?

Duke marrë parasysh grupin e synuar të këtij studimi, pyetësi fillimisht u hartua në gjuhën shqipe, ndërsa më pas u përkthye në gjuhën angleze, për qëllime analize.

3.4. Puna në terren dhe kontrolli i cilësisë

UBO Consulting egzekutoi punën në terren midis 22 tetorit dhe 12 janarit. Sondazhi është kryer me përfaqësues të 67 kopshteve private, kryesisht anëtarë të Asociacionit të Institucioneve Parashkollore Private (APPI), në mënyrë që të mbledhin informacione mbi ndikimin e COVID-19 në punësimin e grave në sektorin e kujdesit për fëmijët në Kosovë.

Në mënyrë që të arrihet mbikëqyrja efektive dhe sigurimi i cilësisë, kontrolli i cilësisë u krye nga mbikëqyrësit e terrenit, të cilët ishin përgjegjës për kryerjen e kontrollit të parë të cilësisë duke kontrolluar çdo pyetësor të paraqitur dhe personelin e futjes së të dhënave, përgjegjës për kryerjen e nivelit të dytë të kontrollit të cilësisë. , ndërsa kontrollon të dhënat në bazën e të dhënave elektronike.

Procedura standarde për sigurimin e cilësisë së UBO Consulting është rikontrollimi i 1/3 së mostrës. Tridhjetë përqind (30%) e të anketuarve u kontaktuan përsëri me telefon për të verifikuar dhe vërtetuar të dhënat. Ky proces siguroi vërtetësinë e rezultateve dhe ruajti drejtësinë e kërkimit.

1.3. Pastrimi, tabelimi dhe analizimi i të dhënave

Pastrimi dhe analizimi i të dhënave për studimin sasior u realizua përmes SPSS dhe tabelat u gjeneruan sipas planit të analizës që u finalizua nga ekipi i hartimit të raportit. Profesionistët tanë me përvojë të vlerësimit të të dhënave siguruan që të dhënat të mos përmbanin ndonjë kod të padëshiruar, gabime, mospërputhje ose të dhëna të munguara.

4. REZULTATET

Seksioni i mëposhtëm shpalos rezultatet e marra nga intervistat me 67 të anketuar në lidhje me studimin "Ndikimi i COVID-19 në punësimin e grave në sektorin e kujdesit për fëmijë", midis të cilëve ishin përfshirë anëtarë të Asociacionit të Institucioneve Parashkollore

Private (APPI). Ky hulumtim trajtoi tema të ndryshme, përfshirë situatën e përgjithshme të efektit të pandemisë COVID-19 në punësimin e grave në këtë sektor dhe të ardhurat e kopshteve private. Konkretisht, studimi shtjelloi ndikimin e pandemisë COVID-19 në pozicionet e punës, shërbimet dhe numrin e punonjësve para dhe pas pandemisë. Për më tepër, studimi gjithashtu shtjelloi çështjen e numrit të fëmijëve të regjistruar në kopshte, si dhe ndryshimet në numër të fëmijëve si rrjedhojë e pandemisë.

4.1. Informatat e përgjithshme

Si fillim, u arrit një përshkrim i shkurtër i viteve të funksionimit dhe kapaciteteve të kopshteve. Gjegjësisht, pjesa e parë e pyetësorit të sondazhit zbuloi informacione të përgjithshme mbi vitin e themelimit të kopshteve, numrin e fëmijëve të regjistruar, si dhe numrin e të punësuarve dhe ndryshimet në rritjen ose uljen e këtyre numrave gjatë 3 viteve të fundit, duke përfshirë vitin 2020.

Siç mund të kuptohet nga figura më poshtë, numri mesatar i viteve të operimit të kopshteve në këtë studim është 4.9 vite. Ndërkaq, përdersia vetëm një nga kopshtet operonte vetëm për një vit tani (dhe paraqiste numrin minimal të operimit të viteve), numri maksimal i operimit të viteve të kopshteve të intervistuar është 23 vite.

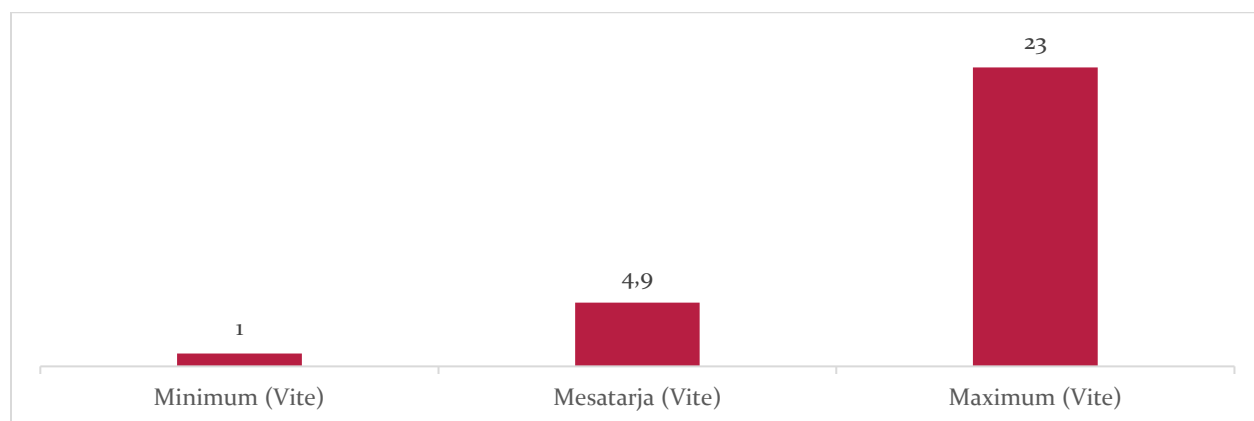

Figura 1. Vitet e operimit të kopshteve

Më tej, studimi ofroi mundësinë për të shtjelluar numrin e fëmijëve të regjistruar në këto kopshte, gjatë 3 viteve të fundit, duke përfshirë vitin 2020. Siç mund të shihet në figurën më poshtë, 64 përqind e të anketuarve deklaruan se numri i fëmijëve ishte rritur, ndërsa 27 përqind e tyre deklaruan se ky numër kishte mbetur i njëjtë. Numri i përfaqësuesve të kopshteve të cilët deklaruan se numri i fëmijëve të regjistruar ishte ulur qe dukshëm më i vogël (9%).

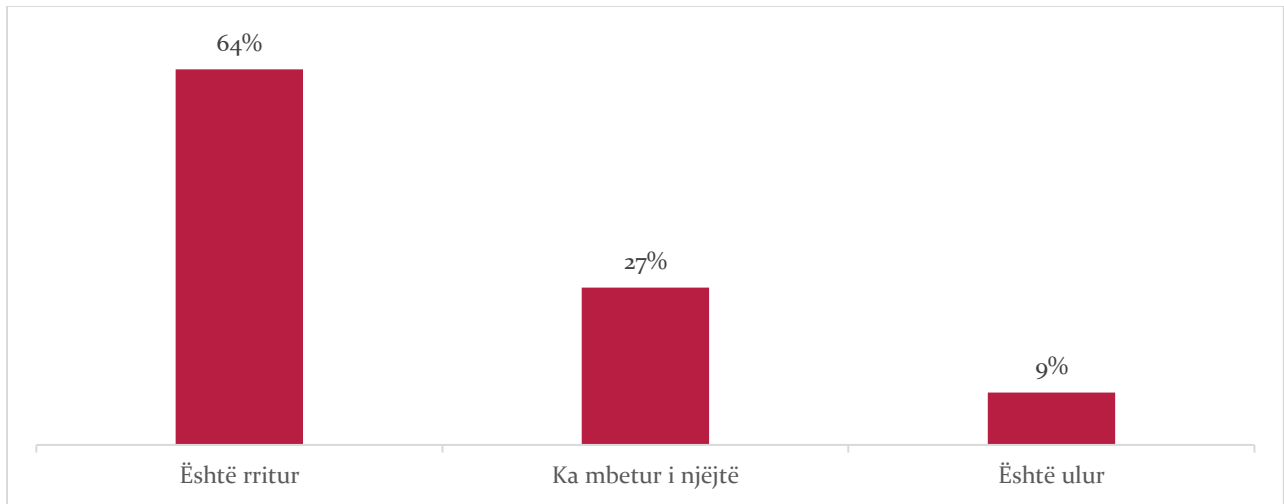

Figura 2. Numri i fëmijëve të regjistruar për të ndjekur kopshtin gjatë 3 viteve të fundit, duke përfshirë vitin 2020

Për të elaboruar më tej këtë pyetje, të anketuarve iu kërkua të specifikojnë rritjen ose uljen e këtij numri, të konvertuar në përqindje. Bazuar në rezultatet, rritja mesatare doli të jetë 21.77 përqind, ndërsa ajo e rënies ishte 33.33 përqind.

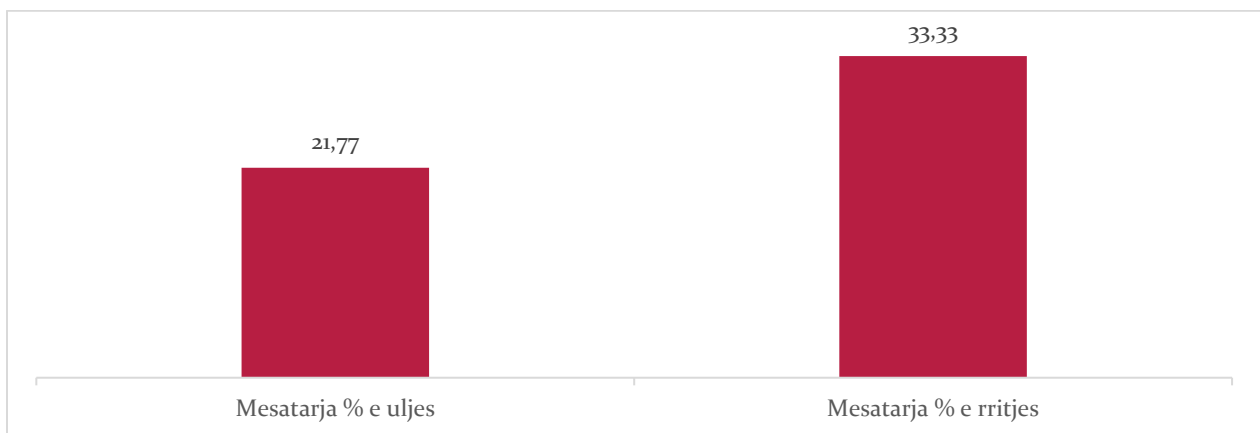

Figura 3. Përqindja e uljes/ngritjes së numrit të fëmijëve të regjistruar në kopsht

Gjatë hulumtimit, përfaqësuesit e kopshteve gjithashtu patën mundësinë të deklaroheshin nëse numri i punonjësve femra në kopshte kishte ndryshuar gjatë 3 viteve të fundit, duke përfshirë vitin 2020. Shumica e kopshteve të intervistuar (N = 57) deklaruan gjithsej 560 punonjës, deri para fillimit të pandemisë. Nga ky numër, 548 ishin punonjëse femra. Ndërsa

54 përqind e tyre raportuan se numri i punonjësve femra ishte rritur, më pak se gjysma (43%) pohuan se ky numër kishte mbetur i njëjtë.

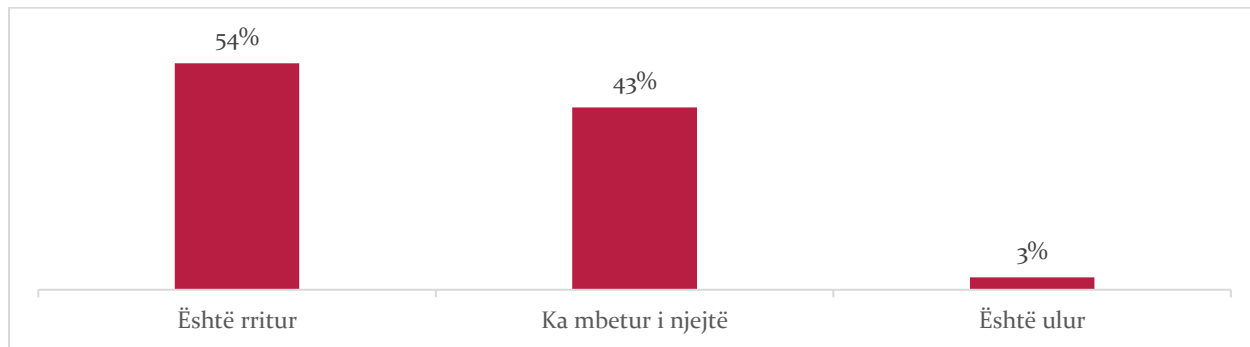

Figura 4. Numri i të punësuarve (gra) në kopsht gjatë 3 viteve të fundit, duke përfshirë vitin 2020

Të intervistuarit të cilët deklaruan se kishte pasur një rritje të numrit të punonjësve të tyre femra raportuan një rritje prej 24.31 përqind. Ndërsa, ulja e po këtij numri doli të jetë 30 përqind.

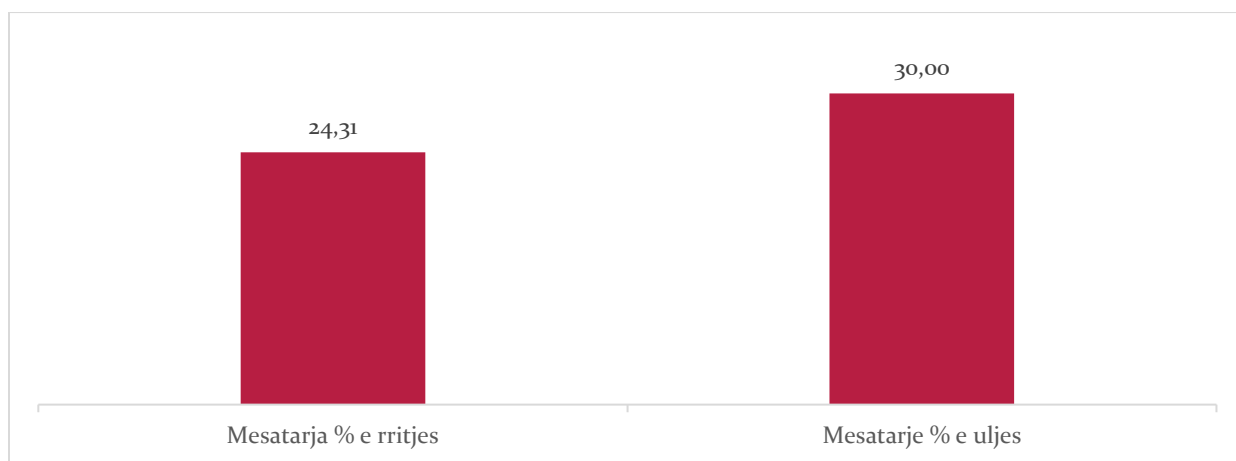

Figura 5. Përqindja e rritjes / zvogëlimit të numrit të të punësuarve (gra)

4.2. Ndikimi i Pandemisë COVID-19

Kriza COVID-19 që ka përfshirë botën gjatë vitit 2020 sfidoi arsimimin, kujdesin dhe mirëqenien e fëmijëve. Shumë prindër po përpiqen të ekuilibrojnë përgjegjësitë e tyre për kujdesin ndaj fëmijëve dhe punësimin e paguar, me një barrë disproporcionale të ngarkuar

tek gratë. Edhe para pandemisë COVID-19, situata e familjeve ishte përshkruar si 'një krizë globale e kujdesit për fëmijët'³.

Me sa u tha, ky studim gjithashtu ofroi një mundësi për të vlerësuar ndikimin e pandemisë COVID-19 në menaxhimin e kopshteve në Kosovë.

Në mënyrë që të zgjerohet të kuptuarit mbi efektin e COVID-19 në kopshtet, të anketuarit patën mundësinë të deklaronin masat që këto institucione kishin marrë për të menaxhuar situatën e krijuar nga pandemia e COVID-19. Bazuar në rezultatet e pranuar, të gjithë të anketuarit (100%) deklaruan se kishin bërë sa vijon: morën masa shëndetësore dhe higjienike (të tilla si larja e duarve me alkool, sapun dhe peshqir letre), informuan fëmijët dhe stafin për mbrojtjen pandemike COVID-19 dhe riorganizuan dhomat dhe menaxhimin e lëvizjes së fëmijëve në dhoma.

Për më tepër, shumica e tyre (përkatësisht 97%, 90% dhe 84%), deklaruan se kishin monitoruar rregullisht mirëqenien fizike dhe psikologjike të mësuesve dhe stafit të tyre, ndërsa gjithashtu ofronin mbështetje për shëndetin e tyre mendor dhe nevojat psikosociale, menaxhonin rastet kur njerëzit kishin shfaqur simptoma ndërsa ishin në kopsht dhe praktikuan masa të tjera mbrojtjeje të tilla si mbajtja e maskave dhe mbajtja e një distance fizike. Masa të tjera drejt menaxhimit të situatës së krijuar nga pandemia COVID-19 përfshinin: zvogëlimin e numrit të fëmijëve (76%), mbylljen e kopshtit (66%), zvogëlimin e personelit kundër (57%) dhe uljen e orëve të shërbimit (43%)

³ Kujdesi ndaj Fëmijëve në Krizën Globale: Ndikimi i COVID-19 në punë dhe jetën e familjes (2020). he Impact of COVID-19 on work and family life (2020), nxjerrë më 17 Nëntor. Url: <https://www.unicef-irc.org/publications/1109-childcare-in-a-global-crisis-the-impact-of-covid-19-on-work-and-family-life.html>

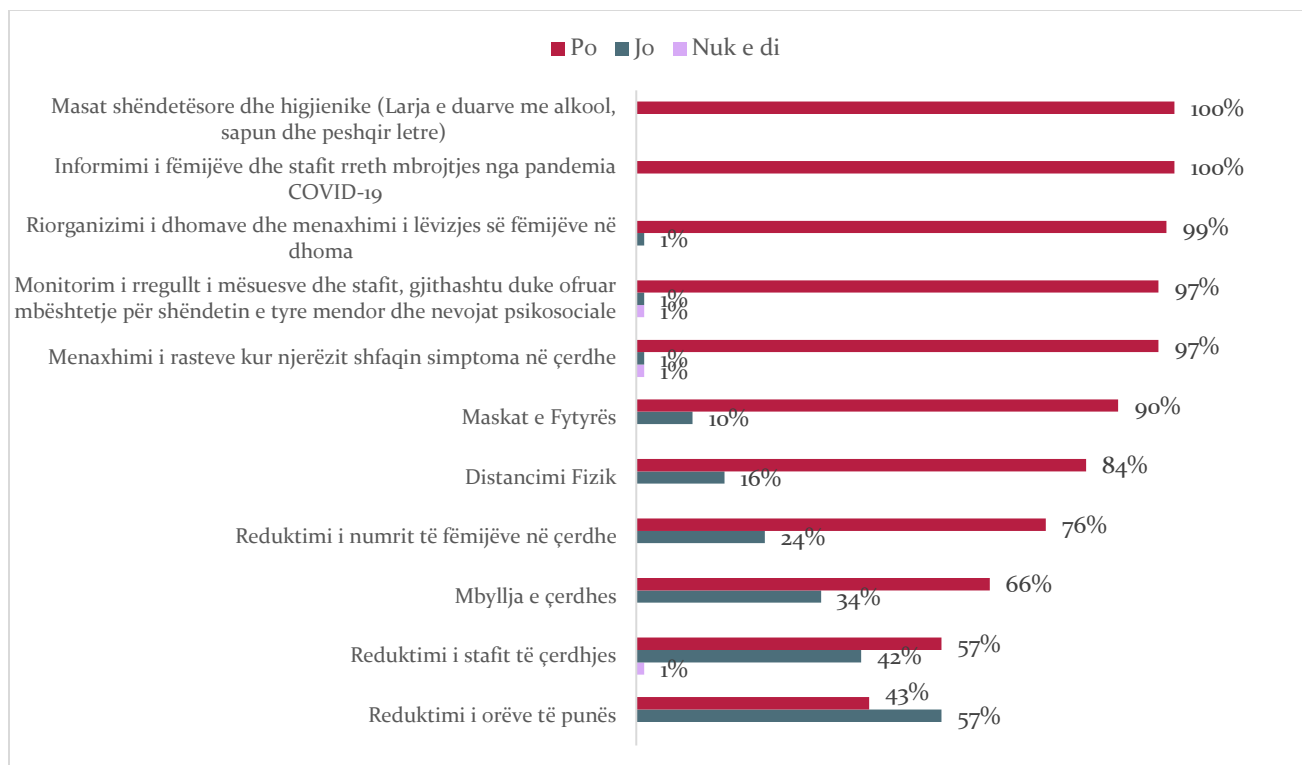

Figura 6. Masat e marra nga kopshtet, për të menaxhuar situatën e krijuar nga pandemia e COVID-19

Duke qenë se pandemia ka ndikuar në ndërprerjen e shumë aktiviteteve, të intervistuarit u pyetën gjithashtu për mënyrat në të cilat aktualisht funksiononin kopshtet e tyre. Shumica e tyre (66%) deklaruan se po operonin me kapacitete të kufizuara (duke respektuar masat anti-COVID-19), ndërsa 27 përqind e përfaqësuesve të kopshteve deklaruan se funksiononin me kapacitet të plotë, pa asnjë kufizim. Numri i kopshteve që funksiononin me kapacitete minimale, vetëm për raste të caktuara / të domosdoshme (6%), ose që nuk ishin fare aktive (1%) ishte shumë i vogël.

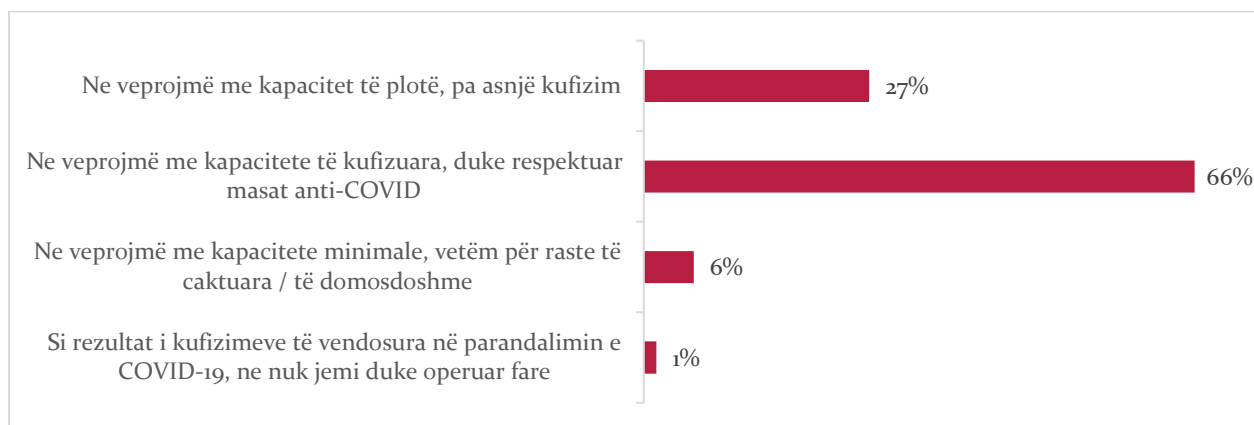

Figura 7. Mënyra e funksionimit të kopshteve

Për më shumë, të anketuarit që deklaruan se po operonin me kapacitet të kufizuar / minimal u pyetën më tej në lidhje me përqindjen e kapacitetit me të cilin po funksiononin

aktualisht. Më pak se gjysma e të anketuarve (42%) raportuan të kenë funksionuar në 51-73% të kapaciteteve të tyre, pasuar nga 31 përqind të cilët deklaruan se kishin përdorur vetëm 26-50% të kapaciteteve të tyre. Një pjesë prej 27 përqind të të anketuarve raportuan se po operonin me 76-100% të kapacitetit të tyre.

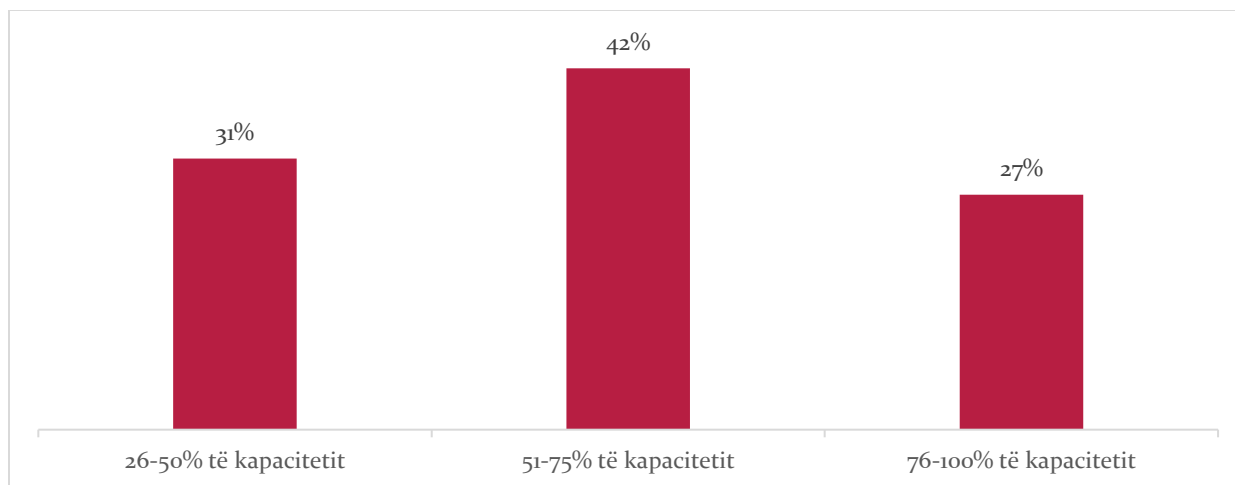

Figura 8. Përqindja e kapacitetit me të cilin po operojnë kopshtet aktualisht

Ndikimi i COVID-19 në numrin e fëmijëve të regjistruar në kopshte ishte një objektivë e rëndësishme e këtij studimi. Në përputhje me rrethanat, përfaqësuesve të kopshteve u kërkua të ofrojnë informacion në këtë aspekt. Siç tregohet në figurën më poshtë, shumica dërrmuese e të anketuarve (90%) deklaruan se kishin përjetuar një rënie të numrit të fëmijëve të regjistruar në kopshtet e tyre, pasi shumë prindër kanë ndaluar dërgimin e fëmijëve të tyre në kopshte gjatë kësaj periudhe. Ky ndikim negativ nuk ka qenë i pranishëm në mesin e nëntë (9) përqind të kopshteve të intervistuar.

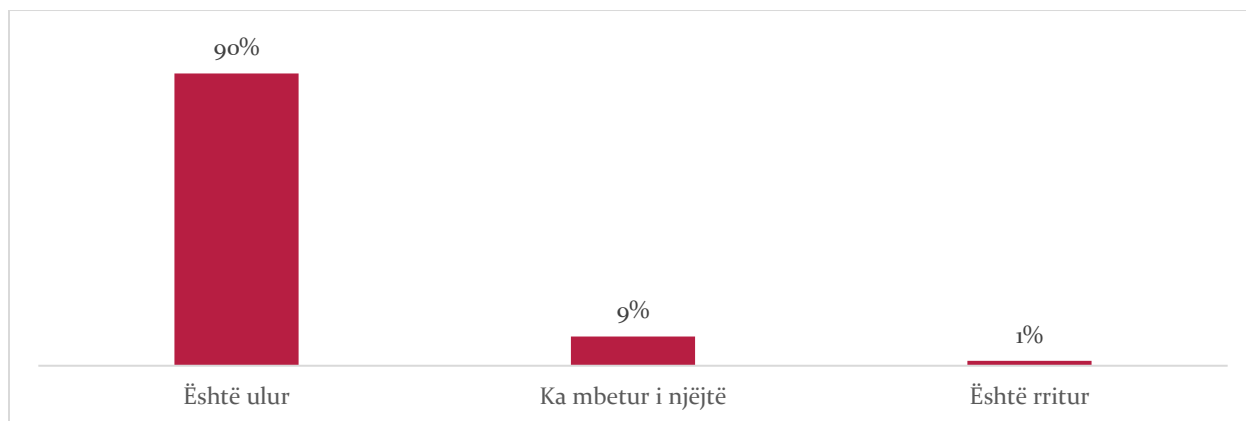

Figura 9. Ndikimi i pandemisë COVID-19 në numrin e fëmijëve të regjistruar nëpër kopshte

Më tej, kur u pyetën për përqindjen specifike të rënies së numrit të fëmijëve të regjistruar në këto institucione, rezultatet e studimit treguan se kishte një rënie mesatare prej 38.24 përqind, nga numri i përgjithshëm i fëmijëve të regjistruar në kopshtet përkatëse (3754), di rrjedhje e pandemisë.

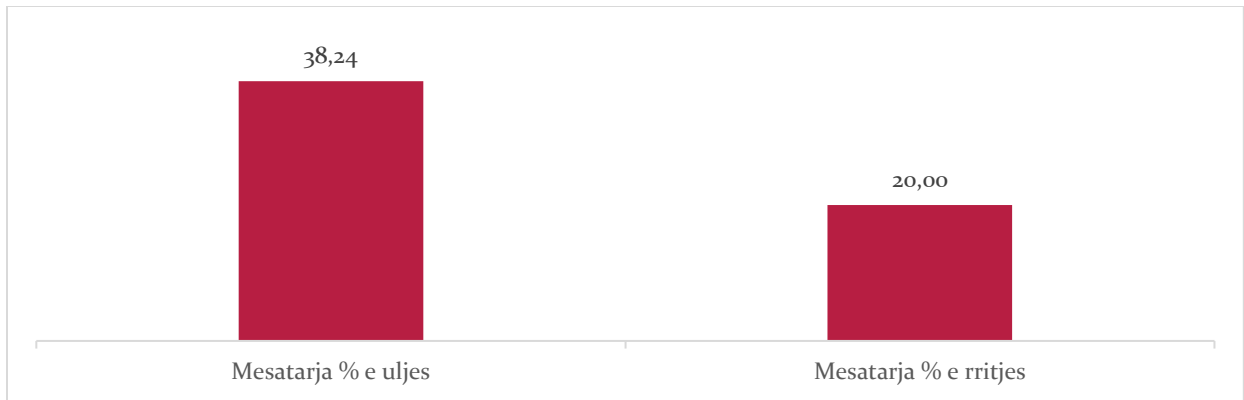

Figura 10. Përqindja e rritjes/uljes së numrit të regjistruar nëpër kopshte në vitin 2020

Kur u morën parasysh arsyet pse prindërit ndaluan dërgimin e fëmijëve të tyre në kopsht pas periudhës së izolimit, u ofruan mendime të ndryshme. Më shumë se gjysma e të anketuarve (54%) deklaruan se një nga arsyet ishte mbrojtja e tyre dhe të tjerëve nga ekspozimi ndaj virusit. Arsye të tjera në këtë drejtim përfshinin: të merresh me një situatë të tillë çdo ditë mund të ketë një ndikim negativ në zhvillimin e fëmijëve (p.sh. vendosja e maskave, stresi i mësuesve / kujdestarëve) (22%) dhe që prindërit nuk kishin të ardhura të mjaftueshme si rezultat i pandemisë COVID-19, për të vazhduar dërgimin e fëmijëve të tyre në kopshte pas periudhës së karantinës (19%).

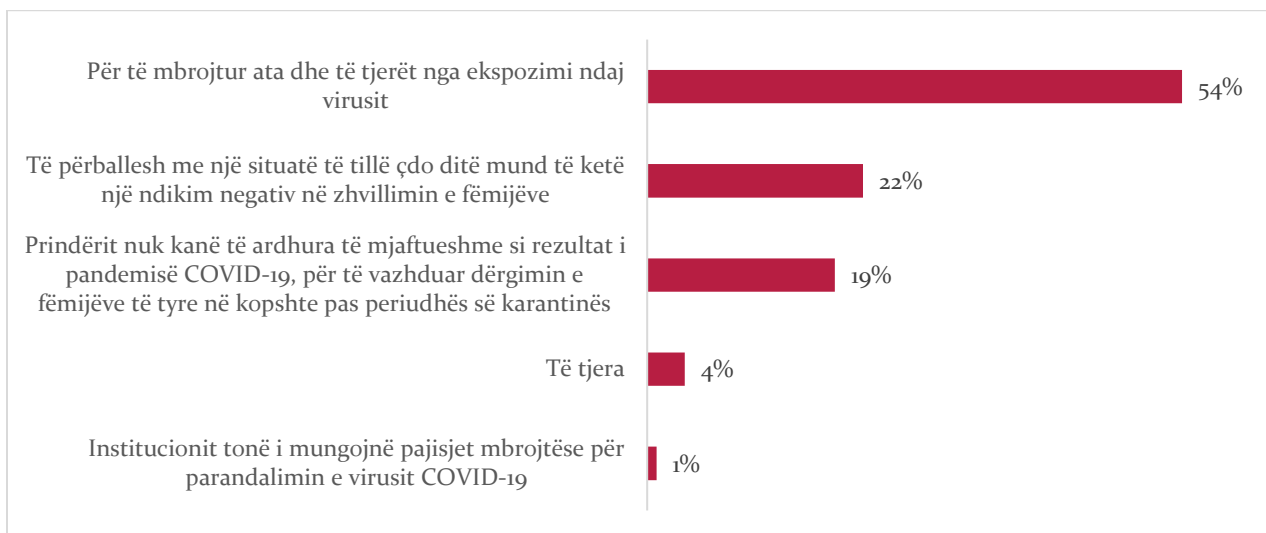

Figura 11. Arsye mbi të cilat prindërit vendosën të ndalojnë dërgimin e fëmijëve në kopsht pas periudhës së izolimit

Më tutje, të anketuarit u pyetën gjithashtu nëse prindërit ishin të detyruar të paguanin tarifën mujore të regjistrimit të fëmijëve të tyre, edhe nëse ata ndalonin dërgimin e fëmijëve të tyre në kopshte (ndërsa kopshtet ishin të mbyllura). Pothuajse të gjithë (97%) deklaruan

se prindërit nuk ishin të detyruar të paguanin fare tarifën mujore, nëse fëmijët e tyre nuk vijonin kopshtin.

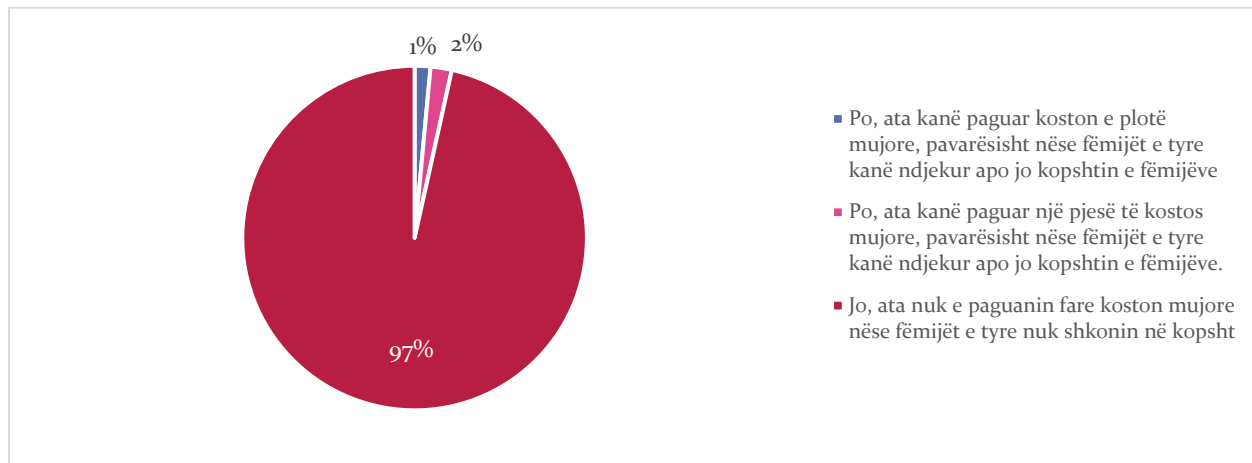

Figura 12. Obligimet e prindërve mbi tarifën mujore të fëmijëve të tyre të regjistruar në kopshte (gjatë kohës së cilës kopshtet ishin të mbyllura)

Siç tregohet nga objektivat e studimit, ndikimi i pandemisë COVID-19 në numrin e të punësuarve në sektorin e kujdesit për fëmijët ishte e një rëndësie thelbësore. Prandaj, përfaqësuesit e kopshteve u pyetën për rritjen / uljen e numrit të punonjësve, si rezultat i COVID-19. Siç nënkuptohet nga figura më poshtë, ka pasur një rënie të numrit të përgjithshëm të të punësuarve (250), midis 42 përqind të kopshteve të intervistuar. Nga ana tjetër, 57 përqind e të anketuarve deklaruan se numri i të punësuarve ka mbetur i njëjtë, duke mbetur të paprekur nga pandemia e COVID-19.

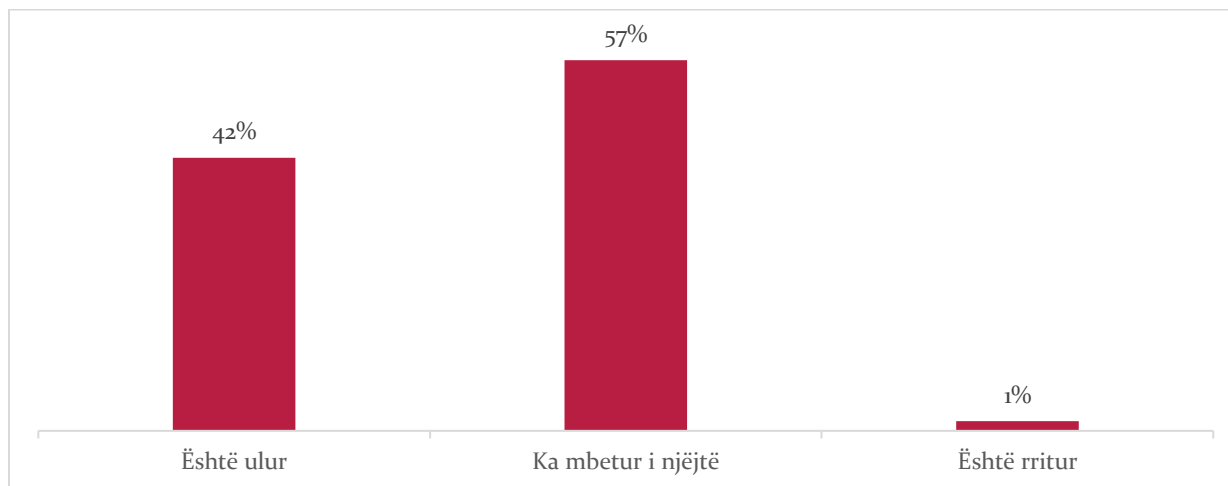

Figura 13. Ndikimi i pandemisë COVID-19 në numrin e punëtorëve nëpër kopshte

Dyzet e dy përqind e të anketuarve të cilët raportuan një rënie të numrit të të punësuarve, deklaruan se nga 250 të punësuar, ky numër gjatë vitit 2020 ka pësuar një rënie mesatare prej 33.23 përqind. Nga ky numër (250), shumica dërrmuese e tyre ishin punonjëse femra (244).

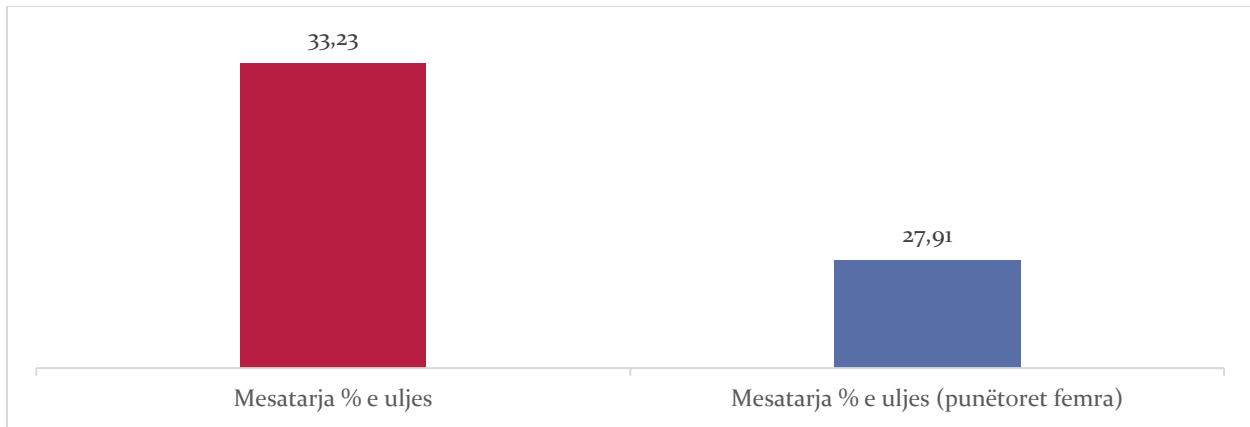

Figura 14. Përqindja e rritjes/uljes së numrit të punëtorëve

Me qëllim të eksplorimit më të thellë të ndikimit të pandemisë COVID-19 në numrin e të punësuarve, të anketuarit u pyetën nëse kishin larguar përkohësisht ose kishin pushuar nga puna ndonjë punonjës si rezultat i pandemisë COVID-19. Ndërsa gjysma e të anketuarve (53%) deklaruan se nuk kanë larguar ose pushuar nga puna ndonjë punonjës, 32 përqind e tyre deklaruan se kishin larguar përkohësisht punonjës nga puna, për shkak të pandemisë. Sidoqoftë, vetëm disa kopshte (12%) u desh të pushonin nga puna punonjësit e tyre, si rezultat i pandemisë COVID-19.

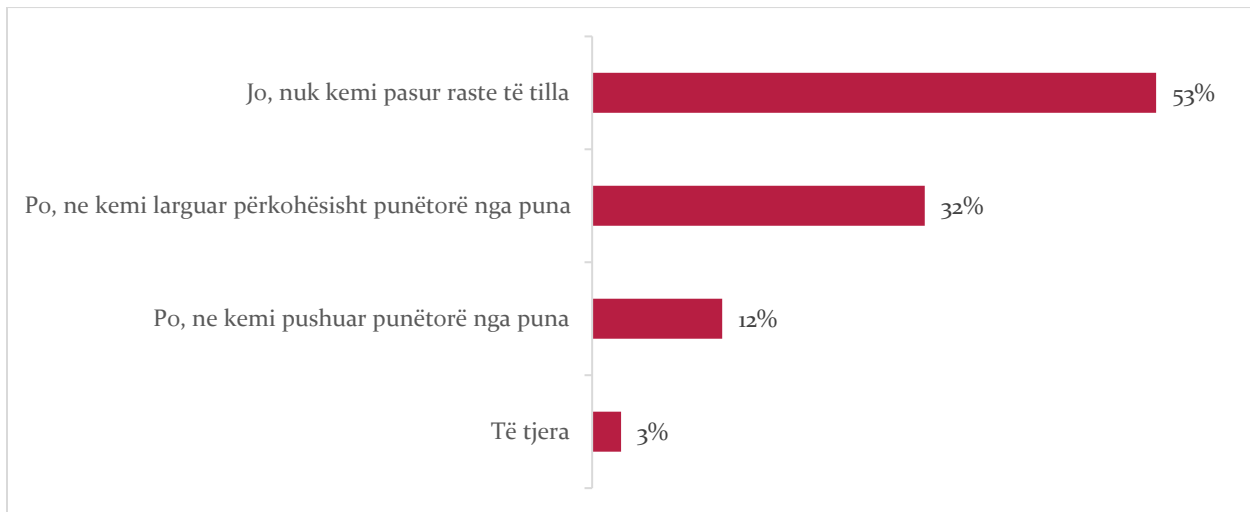

Figura 15. Ndikimi i pandemisë COVID-19 në largimin e përkohshëm/ pushimin e punëtorëve

Përveç kësaj, përfaqësuesve të kopshteve i'u kërkua të raportojnë numrin e punonjësve meshkuj dhe femra që u larguan përkohësisht/ pushuan nga puna. Në këtë rast, këta të fundit u detyruan të largojnë përkohësisht nga puna një numër prej 144 punonjësesh femra, ndërsa vetëm tre (3) të punësuar meshkuj. Më tej, numri i punonjësve femra të pushuara

nga puna ishte 20, ndërsa vetëm një (1) punonjës mashkull u pushua nga puna, për shkak të pandemisë.

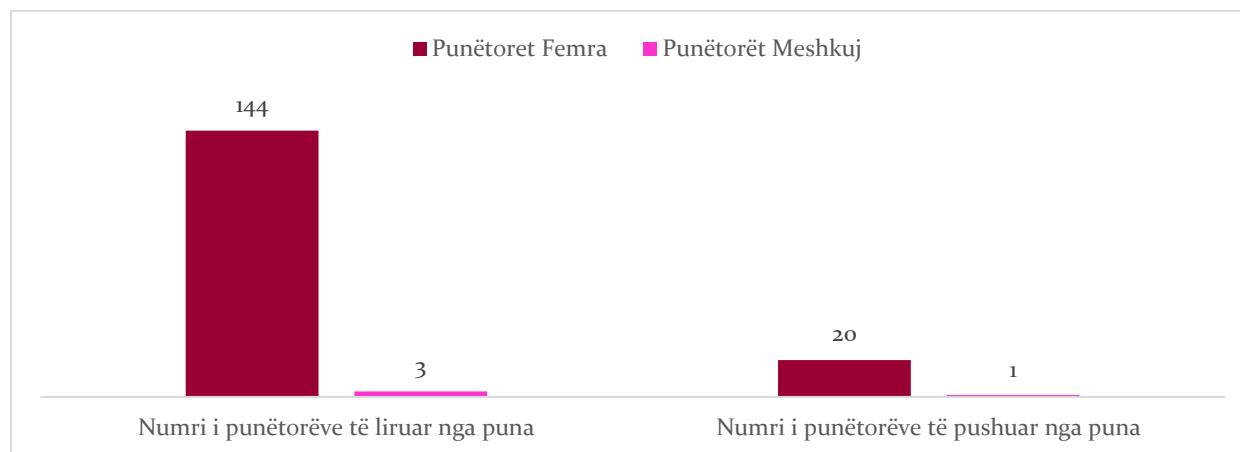

Figura 16. Numri i punëtorëve MESHKUJ/FEMRA të larguar përkohësisht/pushuar nga puna

Për më tepër, të dhënat e përmbledhura në grafikun më poshtë zbulojnë hapësirën kohore që kopshtet pushuan nga puna punonjësit e tyre si rezultat i pandemisë COVID-19. Prandaj, 48 përqind e të anketuarve pohuan se kishin pushuar nga puna punonjësit e tyre deri në funksionalizimin e plotë të kopshtit. Më tej, 30 përqind e të anketuarve deklaruan se e kishin ndërmarrë atë veprim për një periudhë 3-mujore, ndërsa numri i kopshteve që pushuan nga puna punonjësit e tyre për një periudhë më të gjatë kohore (4 deri në 6 muaj) ishte më i vogël (13%)

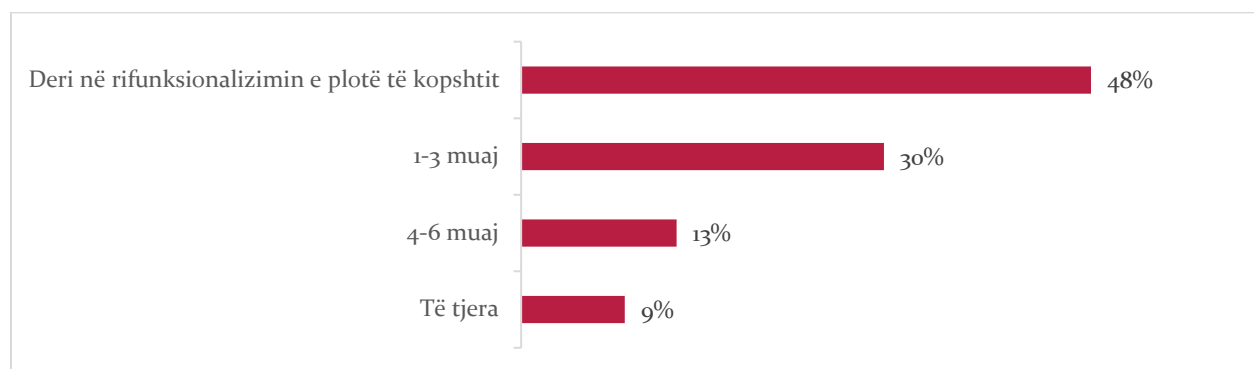

Figura 17. Periudha kohore gjatë së cilës punëtorët qëndruan larg punës si rrjedhojë e pandemisë COVID-19

Për më tepër, siç përshkruan grafiku më poshtë, të anketuarit u pyetën në lidhje me mënyrën e pagesës që ata ndërmorën për punonjësit e larguar përkohësisht nga puna, si rezultat i pandemisë COVID-19. Si pasojë, rezultatet treguan se 74 përqind e përfaqësuesve të kopshteve nuk ishin në gjendje të paguanin këtë grup punonjësish, ndërsa, 22 përqind e këtyre institucioneve deklaruan se punonjësit e tyre, të pushuar nga puna për një periudhë

të caktuar, morën paga të reduktuara. Fatkeqësisht, vetëm një përqindje e vogël e të intervistuarve (4%) ishin të aftë t'u siguronin punonjësve të tyre të larguar paga të plota.

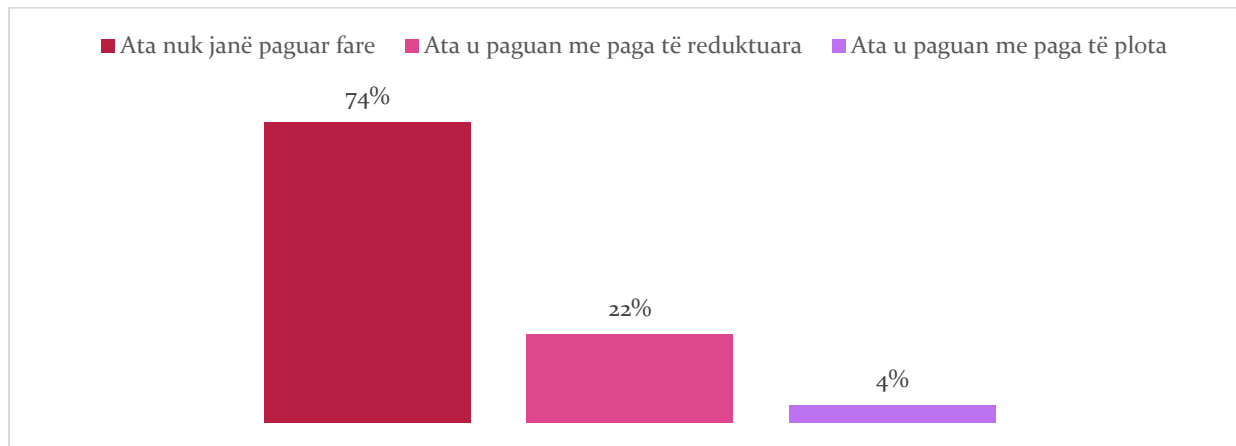

Figura 18. Mënyra e pagesës e përdorur ndaj punëtorëve të larguar përkohësisht si rrjedhojë e pandemisë COVID-19

Në mënyrë që të arrihet një kuptim më i mirë i shkaqeve të pandemisë COVID-19 që çuan në pushimin nga puna të punonjësve të kujdesit për fëmijë, të anketuarit u pyetën për të deklaruar arsyen për marrjen e veprimit të pushimit nga puna të punonjësve. Shumica e të anketuarve (67%) deklaruan se ky veprim ishte ndërmarrë si rezultat i drejtpërdrejtë i uljes së të ardhurave; kjo rënie erdhi si rezultat i zvogëlimit të numrit të fëmijëve që vijojnë kopshtet. Për më tepër, 22 përqind e të anketuarve pohuan se për shkak të zvogëlimit të numrit të fëmijëve, disa pozita të caktuara të punonjësve nuk ishin më të nevojshme.

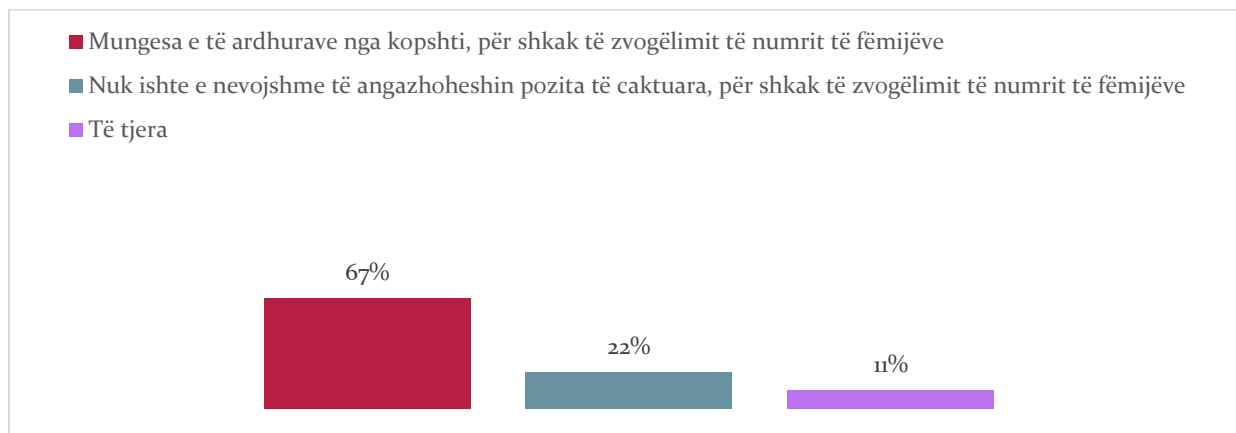

Figura 19. Arsyeja kryesore për largimin e punëtorëve gjatë pandemisë COVID-19

Në lidhje me pozicionet e punës brenda sektorit të kujdesit për fëmijët që ishin më të prekurit nga pandemia COVID-19, të dhënat zbuluan se pozicionet e Mësuesit / Kujdestarit iu nënshtruan më shumë vështirësive të krijuara nga pandemia COVID-19 (47%). Më tej, të anketuarit dhanë pasqyrë mbi pozicionet e tjera të punës që ishin shënjestër e ndikimit nga kostot e pandemisë COVID-19; përkatësisht, pozicionet e kuzhinierëve (18%), pozitat e administratës (16%) dhe pozitat e shoferit (11%). Sidoqoftë, një pjesë e vogël e të anketuarve

(8%) deklaruan se asnjë nga pozicionet e sugjeruara të punës nuk u prek nga pandemia e COVID-19 brenda kopshteve të tyre.

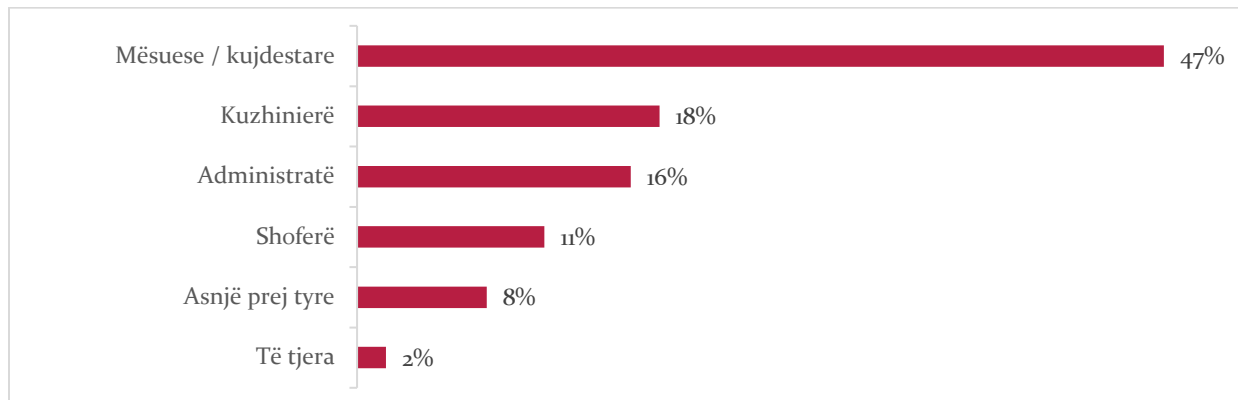

Figura 20. Pozitat e punës më të prekura nga pasojat e pandemisë COVID-19

Kur të anketuarit u pyetën për ndikimin e pandemisë në shërbimet e ofruara nga kopshtet, përgjigjet ndryshuan. Më shumë prej tyre (42%) thanë se ndikimi më i madh i pandemisë mund të shihej në procesin e mësimdhënies. Të tjerët (përkatesisht 10% dhe 8%) raportuan një ndikim të rëndësishëm në numrin e fëmijëve të regjistruar, menaxhimin financiar dhe numrin e stafit. Ndërsa disa prej tyre raportuan se pandemia kishte prekur të gjitha shërbimet e tyre, kishte një numër të vogël të të anketuarve (8%) të cilët gjithashtu raportuan se pandemia nuk ka pasur aspak ndikim në shërbimet e ofruara.

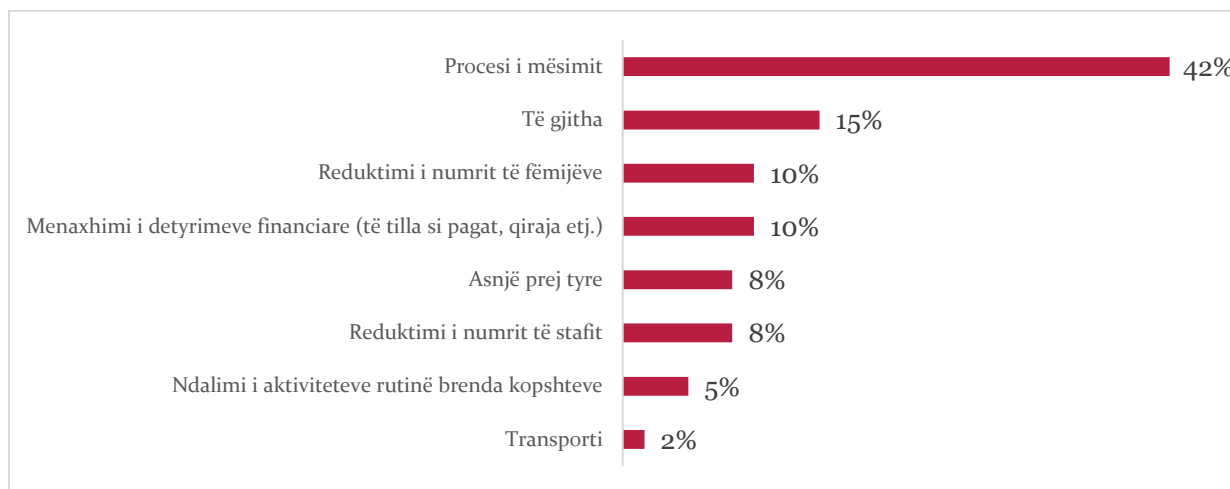

Figura 21. Shërbimet e kopshteve të cilat u prekën më së shumti nga pandemia COVID-19

Ndërsa tek tema e ndikimit të pandemisë COVID-19, të intervistuarit gjithashtu patën mundësinë të komentojnë mbi ndikimin që kishte në të ardhurat e kopshteve. Një vështrim në figurën më poshtë tregon se 49 përqind e të anketuarve deklaruan se pandemia COVID-19 ka ulur në masë të madhe të ardhurat e kopshteve këto gjashtë muajt e fundit, veçanërisht kur i krahason ato me vitin e kaluar. Ndërsa, një pjesë e ngjashme e kopshteve (46%) shprehën se pandemia ishte përgjegjëse për një ulje të të ardhurave vetëm në deri një masë të caktuar. Së fundmi, vetëm një numër i vogël i të anketuarve (4%) thanë se të

ardhurat e kopshteve kanë mbetur të paprekura kur krahasohen me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, pavarësisht nga pandemia e COVID-19.

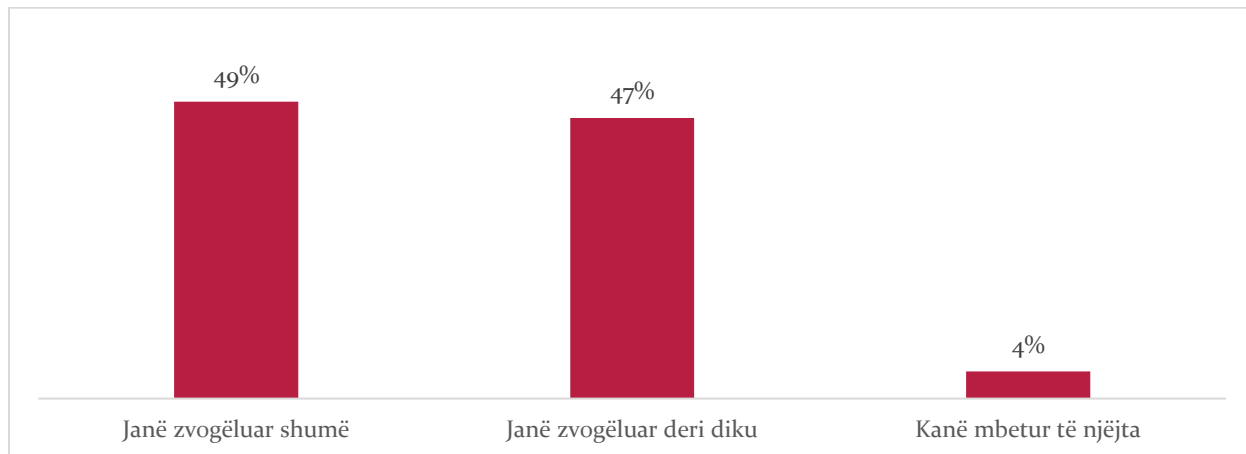

Figura 22. Ndikimi i pandemisë COVID-19 në të ardhurat e kopshteve gjatë gjashtë muajve të fundit, duke i krahasuar me ato të të njëjtës periudhë të vitit të kaluar

4.3. Kontributi i palëve të interesuara në zbutjen e krizës COVID-19 në sektorin e kujdesit për fëmijë

Në vitin 2020, pandemia COVID-19 preku pothuajse të gjitha vendet dhe më shumë se 50 milion njerëz në të gjithë botën. Qeveritë po veprojnë në një kontekst të pasigurisë radikale dhe përballen me shkëmbime të vështira duke pasur parasysh shëndetin, aspektin ekonomik dhe sfidat sociale që ngrenë. Një interes kryesor i këtij studimi u nda në njohjen e mbështetjes dhe kontributit të dhënë nga palët e interesit në sektorin privat të kujdesit për fëmijët në përpjekje për të zbutur në mënyrë efektive ndikimet e pandemisë.

Lidhur me çështjen në fjalë, të intervistuarit u pyetën nëse kopshti i tyre kishte marrë ndonjë mbështetje financiare nga Qeveria e Kosovës, organizata donatore ose palë të tjera të interesit, që nga shfaqja e pandemisë COVID-19. Siç paraqitet në figurën më poshtë, shumica dërrmuese e përfaqësuesve të kopshteve (91%) deklaruan se kishin marrë ndihmë financiare nga Qeveria e Kosovës, krahasuar me shtatë (7%) përqind të të anketuarve që

deklaruan se nuk kishin pranuar ndonjë ndihmë financiare që nga përhapja e pandemisë COVID-19.

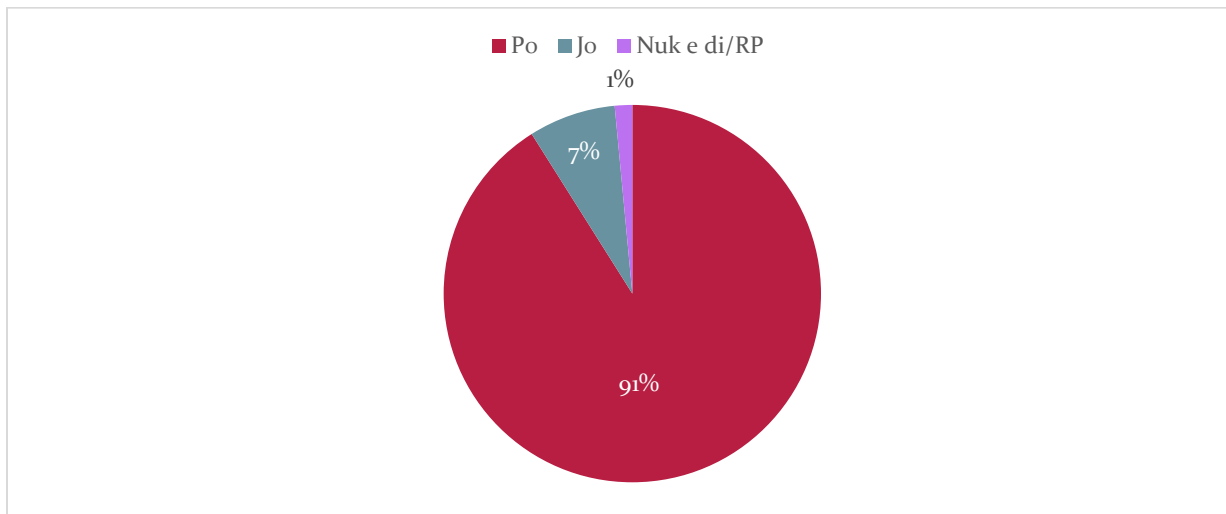

Figura 23. Mbështetja financiare e ofruar nga Qeveria e Kosovës, organizatat donatore ose palët e tjera të interesit drejtuar kopshteve, që nga përhapja e pandemisë COVID-19

Duke ndjekur pyetjen e mëparshme, të anketuarit u pyetën për mjaftueshmërinë e mbështetjes së dhënë nga Qeveria e Kosovës, brenda fushës së zbutjes së pasojave të gjeneruara nga pandemia e COVID-19. Pothuajse gjysma e të intervistuarve (49%) shprehën se mbështetja nuk ishte e mjaftuehme në luftimin e kostove të pandemisë COVID-19, ndërsa një gati gjysma tjetër e të intervistuarve (48%) aluduan se mbështetja e dhënë ka qenë e mjaftueshme vetëm deri në një masë të caktuar.

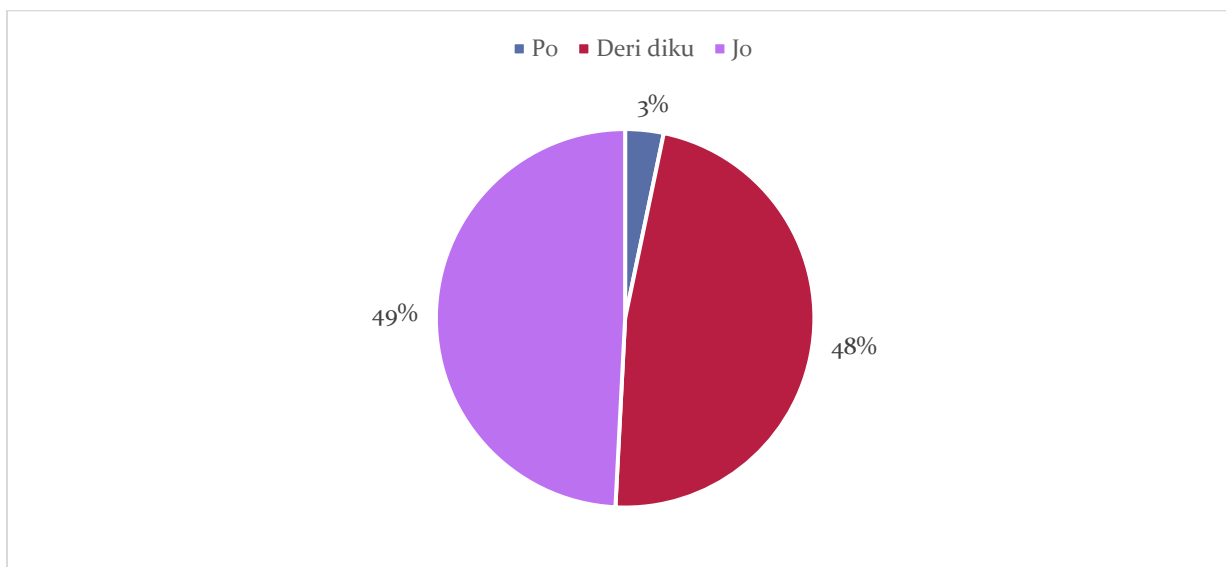

Figura 24. Efikasiteti i mbështetjes së ofruar

Siç ilustron në grafikun më poshtë, përfaqësuesit e kopshteve që ishin përfitues të mbështetjes financiare nga një palë e interesit, u pyetën nëse mbështetja financiare kishte

arritur në kohë. Të dhënat e mblledhura sugjeruan mjaft ndryshueshmëri në përgjigjet e dhëna. Mbi atë që u tha tha, 65 përqind deklaruan se mbështetja kishte mbërritur me kohë deri në një masë / kishte arritur në kohë, ndërsa të tjerët deklaruan se mbështetja financiare nuk kishte arritur në kohë (33%).

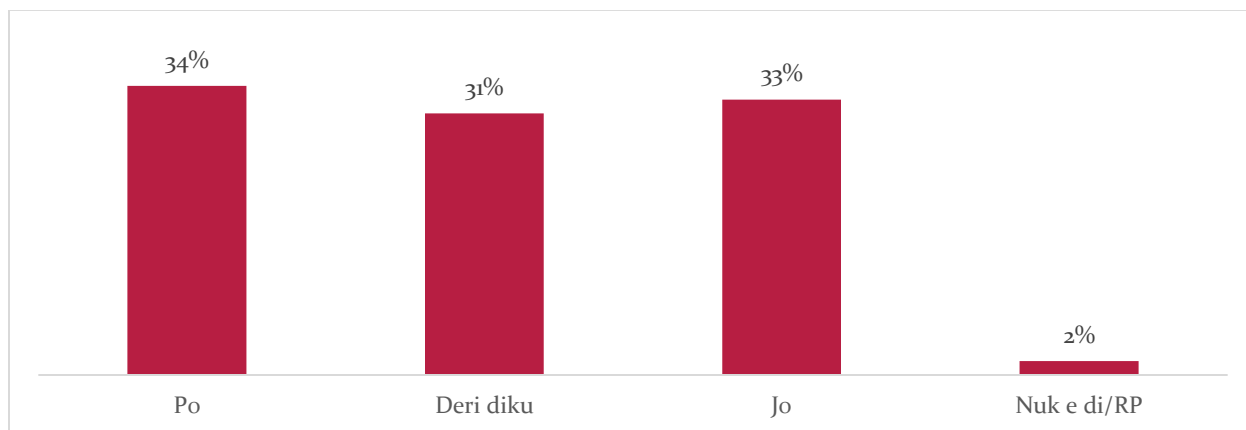

Figura 25. Arritja e mbështetjes financiare në kohë të duhur

4.4. Nevojat kryesore të Sektorit të Kujdesit për Fëmijë drejt tejkalimit të krizës COVID-19

Në fund, ky studim ofroi një mundësi për të shtjelluar nevojat kryesore dhe urgjente të kopshteve, në mënyrë që këta të fundit të zbusin pasojat e shkaktuara nga pandemia e COVID-19. Në këtë kontekst, në fund të intervistës, të intervistuarëve i'u dha mundësia të shprehin nevojat / kërkesat e tyre kryesore. Siç përshkruhet në Figurën 27., shumica e tyre (76%) deklaruan se kanë nevojë për grante dhe subvencione për pagat për punonjësit e tyre. Nevojat e tjera në këtë drejtim përfshinin: shtrirjen e paketës financiare (11%), mjetet mbrojtëse dhe higjienike (7%), pako ushqimore (2%) dhe lodrat e fëmijëve (1%). Një numër shumë i vogël i tyre (3%) deklaruan se nuk kishin ndonjë nevojë emergjente për momentin.

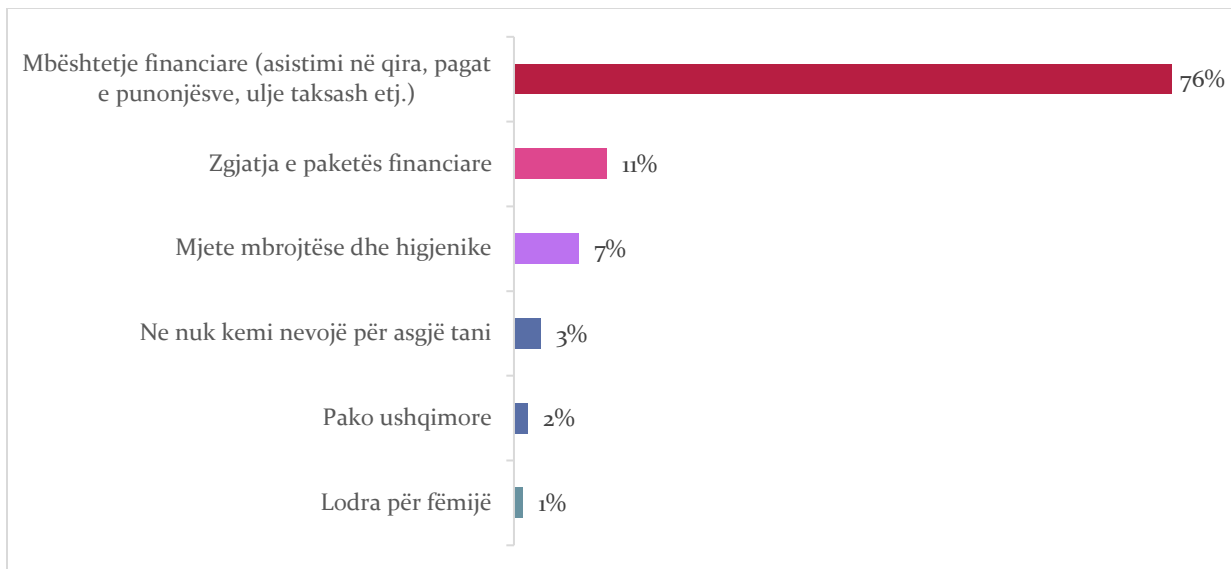

Figura 26. Nevojat kryesore të sektorit të kujdesit për fëmijë drejt tejkalimit të krizës së shkaktuar nga pandemia COVID-19

5. PËRFUNDIME

Rezultatet e këtij studimi, përveç njohjes së ndikimit të pandemisë COVID-19 në sektorët e dominuar nga gratë, veçanërisht sektori i kujdesit për fëmijët, ofrojnë një udhëzim për programin Enhancing Youth Employment (EYE) dhe Asociacionin e Institucioneve

Parashkollore Private (APPI), në zbatimin efikas të programeve të ndryshme në mënyrë që të ndihmojë në uljen e këtij ndikimi në sektorin e kujdesit për fëmijë. Duke hartuar dhe zbatuar këto programe, përpjekjet për të zbutur pasojat e krizës COVID-19 në sektorin e kujdesit për fëmijët, veçanërisht punësimin e grave, do të ishin më efikase dhe efektive.

Si fillim, pandemia COVID-19 ka ndikuar negativisht në trendin pozitiv të rritjes së numrit të fëmijëve të regjistruar në kopshte, si dhe numrit të grave, të punësuar në këto institucione, gjatë tre viteve të fundit, duke përjashtuar vitin 2020. Gjithashtu, si pasojë e pandemisë, ka një rënie të ndjeshme të numrit të fëmijëve të regjistruar, si rezultat i vendimit të prindërve për të mbrojtur fëmijët e tyre nga ekspozimi ndaj virusit. Për më tepër, ndërsa shumë nga kopshtet e intervistuar veprojnë me kapacitete të kufizuara dhe të ardhurat e tyre janë ulur shumë këtë vit, ka qenë e pashmangshme largimi i përkohshëm / pushimi nga puna i disa prej punonjësve. Vlenë të theksohet që dukë qenë sektor i cili punëson veçanërisht gratë, largimi/pushimi nga puna i këtij grupi ka qenë i theksuar, në krahasim me punonjësit meshkuj. Duke qenë të vetëdijshëm për faktin, të larguarit e përkoshëm vështirë se u paguan gjatë kësaj periudhe. Me atë që tha, mund të konkludohet se pozicionet e mësuesve / kujdestarëve pësuan më shumë vështirësi nën pasojat e pandemisë e COVID-19.

Sidoqoftë, këto institucione ishin të kujdesshme, kur bëhet fjalë për zbatimin e masave anti-COVID. Shumica e tyre kanë monitoruar rregullisht mësuesit dhe stafin, ndërsa gjithashtu ofruan mbështetje për shëndetin e tyre mendor dhe nevojat psikosociale, menaxhuan rastet kur njerëzit kishin shfaqur simptoma ndërsa ishin në kopsht, dhe praktikuan masa të tjera të mbrojtjes si mbajtja e maskave dhe mbajtja e një fizike largësia. Sidoqoftë, zvogëlimi i numrit të fëmijëve, mbyllja e kopshtit, zvogëlimi i personelit dhe ulja e orëve të shërbimit ishin të pashmangshme, ndërsa u përpoqën të ishin në një linjë me masat kundër-COVID.

Me të gjitha gjërat e konsideruara, mbështetja financiare mbetet strategjia kryesore dhe më efektive e zbutjes si përgjigje ndaj krizës COVID-19. Pavarësisht disa mjeteve mbështetëse të ofruara nga Qeveria e Kosovës, nevojat emergjente për sektorin e kujdesit për fëmijët mbeten të paplotësuara. Si pasojë, mbështetja financiare përmes granteve, subvencioneve të pagave dhe shërbimeve falas të kujdesit psikologjik, paraqesin nevojat kryesore emergjente të kopshteve pjesëmarrëse, në mënyrë që këta të fundit të tejkalojnë pasojat e shkaktuara nga pandemia e COVID-19.

Si përfundim, adresimi i nevojave emergjente të sektorit të kujdesit për fëmijët në Kosovë, përmes hartimit të programeve, aktiviteteve ose formave të tjera të ndërhyrjeve duhet të jenë në mesin e prioriteteve të institucioneve përkatëse të nivelit lokal dhe qendror, si dhe palëve tjera me interes. Këto veprime do të përmirësonin situatën e përgjithshme të këtyre institucioneve në drejtim të rritjes së të ardhurave dhe numrit të të punësuarve, por edhe rritjes të kontributit të tyre në mirëqenien e fëmijëve dhe angazhimin e grave në tregun e punës.